

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin ósmoklasisty
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	OPOP-100-2205 (wersje arkusza: X i Y) OPOP-400-2205 OPOP-500-2205
<i>Termin egzaminu:</i>	24 maja 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	23 czerwca 2022 r.

Uwagi.

- Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.
- Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz). Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

PF

Rozwiązanie – wersja Y²

FP

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte). Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

C

Rozwiązanie – wersja Y

B

¹ Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz.493, z późn. zm.).

² Odpowiedzi w wersji Y dotyczą tylko arkusza OPOP-100-2205.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...]; 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź wraz z uzasadnieniem i odwołaniem się do przytoczonego fragmentu utworu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Uważam, że sformułowanie „żyją jak pies z kotem” trafnie określa ich relacje. Zawsze robili sobie na złość i denerwowali się nawzajem. Tak jak w przytoczonym fragmencie, gdy jeden chciał naprawić mur, to drugi robił wszystko, by do tego nie doszło.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Sformułowanie „żyją jak pies z kotem” trafnie określa relacje Cześnika i Rejenta. Nawiązuje do nienawiści między kotami a psami, to samo się dzieje między bohaterami „Zemsty”.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 10) wskazuje elementy dramatu (rodzaj): [...] didaskalia [...]. Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

PF

Rozwiązanie – wersja Y

FP

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 4) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie. Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie czterech liter.

1 pkt – poprawne uzupełnienie trzech lub dwóch liter.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

ACEBD

Rozwiązanie – wersja Y

ACEDB

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 1) rozpoznaje rodzaje literackie: [...] dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów [...]; 4) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia. Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

A

Rozwiązanie – wersja Y

B

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 13) zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach [...]. Lektura obowiązkowa: Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> .
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznajowanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie numeru kadru i uzasadnienie wyboru z uwzględnieniem dwóch rodzajów komizmu.

1 pkt – podanie numeru kadru i uzasadnienie wyboru z uwzględnieniem jednego rodzaju komizmu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Sytuacja przedstawiona na kadrze filmowym nr: 2

Uzasadnienie: *Moim zdaniem kadr nr 2 jest bardziej komiczny, ponieważ Cześnik lubi często powtarzać słowa „mocium panie”, które używane w rozmowie z innymi stają się zabawnym przerywnikiem (komizm słowny), a Dyndalski piszący list myśli, że to ma być treść listu Klary do Wacława i zapisuje te słowa. Po przeczytaniu listu przez Cześnika okazuje się, że wypowiedź pozbawiona jest sensu (komizm sytuacyjny).*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Dyktując list, Cześnik kilka razy powtarza słowa: „mocium panie”. Dyndalski bez zastanowienia zapisuje każde słowo Raptusiewicza. Kiedy Cześnik to zauważa, wpada w złość i niszczy list. Występuje tu komizm sytuacyjny.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Sytuacja przedstawiona na kadrze filmowym nr: 1

Uzasadnienie: *Na kadrze filmowym nr 1 jest pokazane, jak Papkin pisze testament, ponieważ podejrzewa, że Rejent go otrul.*

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Lektury obowiązkowe.
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznajowanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie tytułu i bohaterów lektury oraz poprawne uzasadnienie wyboru zilustrowane sytuacją z lektury.

1 pkt – podanie tytułu i bohaterów lektury oraz poprawne uzasadnienie wyboru bez przywołania sytuacji z lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwagi.

- W przypadku, gdy uczeń wskaże poprawnie tytuł lektury, nie wskaże bohaterów, ale uzasadnienie pozwala zidentyfikować bohaterów, uczeń otrzymuje maksymalnie 1 punkt.
- W przypadku, gdy uczeń wskaże poprawnie tytuł lektury i bohaterów, ale uzasadnienie dotyczyć będzie tylko jednej części stwierdzenia, np. zgoda buduje ALBO niezgoda rujnuje, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.
- W przypadku, gdy uczeń wskaże poprawnie tytuł lektury i bohaterów, ale błędnie uzasadni swój wybór, otrzymuje 0 punktów.
- W przypadku, gdy uczeń wskaże tylko bohaterów i tytuł lektury, ale nie uzasadni wyboru, otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tytuł lektury: *Pan Tadeusz*

Bohaterowie lektury: *Sędzia i Hrabia*

Uzasadnienie wyboru: *Sędzia i Hrabia* toczyli spór o zamek, dawną siedzibę Horeszków. W swój konflikt zaangażowali innych, co skończyło się najazdem szlachty na Soplicowo. W konsekwencji szlachta dostała się do niewoli, ponieważ do Soplicowa przybyli też Moskale. Konflikt udało się zażegnać, a rody Horeszków i Sopliców zjednoczyły się dzięki zaręczynom Zosi i Tadeusza.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Tytuł lektury: „*Balladyna*”

Bohaterowie lektury: *Balladyna i Alina*

Uzasadnienie wyboru: *Uważam, że stwierdzenie: „zgoda buduje, niezgoda rujnuje” pasuje do życia dwóch sióstr – Aliny i Balladyny. Dopóki każda z nich nie chciała zostać żoną Kirkora, panowała między nimi zgoda.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Tytuł lektury: *Opowieść wigilijna*

Bohaterowie lektury: *Ebenezer Scrooge*

Uzasadnienie wyboru: *Ebenezer Scrooge prawie przez całe swoje życie żył w niezgodzie z otaczającymi go ludźmi.*

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 1. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 4) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach ([...] dopełnienie [...]).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

BC

Rozwiązanie – wersja Y

AD

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: [...] przecinka [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Treść utworu ma swe źródło w autentycznym konflikcie. Aleksander Fredro znalazł akta procesowe z XVII wieku, które dotyczyły konfliktu dawnych właścicieli. Piotr Firlej, jako wojewoda, uważał Skotnickiego za niegodnego siebie sąsiada i dokuczał mu, gdy tylko nadarzała się do tego sposobność. Skotnicki nie ustępował mu, więc sprawa znalazła się w trybunale. Kres zatargowi położył dopiero ślub córki Jana Skotnickiego z synem Piotra Firleja.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 3) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym [...] streszcza [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście;
zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.

1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście;
zaburzony poziom uogólnienia.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwaga. Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeśli jego wypowiedź w całości składa się z fragmentów przepisanych z tekstu „Pochwała przyjaźni”.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Andrzej Kojder rozpoczyna swoje rozważania od *refleksji na temat przyjaźni w XXI wieku*. W kolejnych akapitach odwołuje się do poglądów *filozofów na temat roli przyjaźni w życiu człowieka*.

Przywołuje również przysłowia dotyczące przyjaźni, aby *pokazać, że jest ona istotna dla ludzi różnych kultur*.

Podsumowując rozważania, stwierdza, że *przyjaźń jest jedną z najważniejszych wartości i każdy człowiek jej potrzebuje*.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Andrzej Kojder rozpoczyna swoje rozważania od *ludzi w współczesnym świecie, którzy już nawet nie umieją zawrzeć nowych przyjaźni bez użycia internetu*.

W kolejnych akapitach odwołuje się do pytania „*Co w życiu jest najważniejsze?*”. Autor tłumaczy na czym *polega przyjaźń i jak powinna wyglądać*.

Przywołuje również przysłowia dotyczące przyjaźni, aby *podkreślić i uświadomić, że przyjaźń jest naprawdę ważna*.

Podsumowując rozważania, stwierdza, że *przyjaźń jest bardzo ważna w życiu człowieka. Każdemu jest potrzebny chociaż jeden przyjaciel, któremu można się zwierzyć i wiesz, że zawsze możesz liczyć na jego pomoc*.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Andrzej Kojder rozpoczyna swoje rozważania od *Świat współczesny nie przypomina ateńskiej agory*.

W kolejnych akapitach odwołuje się do *przyjaźni jaka powinna być, co może się stać gdy zdradzi się przyjaciela, jakie jest znaczenie uczucia*.

Przywołuje również przysłowia dotyczące przyjaźni, aby pokazać, że nie jest ona pomijana.

Podsumowując rozważania, stwierdza, że *przyjaźń jest z zaufaniem i życzliwością i zachęca nas do uczestnictwa w życiu zbiorowym*.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 4) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

A

Rozwiązanie – wersja Y

B

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

FF

Rozwiązanie – wersja Y

FF

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie w wypowiedzi.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu sformułowania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Słowa te oznaczają, że ktoś, kto zawsze odnosi sukcesy, ma wokół siebie dużo ludzi, ale nie zawsze są oni jego prawdziwymi przyjaciółmi. Natomiast ktoś, kto ma trudności w życiu, może liczyć na wiernych przyjaciół, którzy mu pomogą w trudnych momentach.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Według mnie to sformułowanie ma nas uświadomić, że żeby być szczęśliwymi nie trzeba mieć wielu przyjaciół, lecz trzeba mieć dobrych przyjaciół, którzy będą nam pomagać i będą nas wspierać, a także będą mieć świadomość naszej ważności.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 11) interpretuje dzieła sztuki ([...] grafika [...]).
III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Poznajowanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca uzasadnienie wraz z odwołaniem się do tekstu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Powyższa grafika mogłaby być ilustracją do tekstu „Pochwała przyjaźni”, ponieważ przedstawia samotnych ludzi, którzy skupieni są na sobie i swoich telefonach. Takich ludzi opisuje Andrzej Kojder w swoim tekście. Zamiast spotkać się twarzą w twarz, porozumiewają się poprzez media.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Moim zdaniem ta ilustracja pasuje do tekstu „Pochwała przyjaźni”, a zwłaszcza do pierwszego akapitu. Autor mówi w nim o tym, że ludzie w XXI w. żyją wyłącznie internetem i nie widzą świata poza nim.

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Samokształcenie.	IV. Samokształcenie. Uczeń: 1) rzetelnie [...] korzysta z informacji.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie – wersja X

AD

Rozwiązanie – wersja Y

BC

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 1. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 7) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny [...], rozpoznaje rodzinę wyrazów [...].

17.1. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

RozwiązanieWyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów oznaczono literami: *B, C, E*.**17.2. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

RozwiązaniePrzymiotnik należący do tej samej rodziny wyrazów: *wrogi / złowrogi*.**Zadanie 18. (0–3)**

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie [...].

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Uwagi.

- Jeżeli uczeń uwzględnia 5 elementów zaproszenia, a podaje tylko jeden argument, w kryterium „Treść i forma” otrzymuje 1 punkt.
- Kategorie „Treść i forma” oraz „Poprawność językowa” oceniamy rozłącznie.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

Zapraszamy wszystkich uczniów naszej szkoły na piknik szkolny zorganizowany z okazji Światowego Dnia Życzliwości i Przyjaźni. Piknik odbędzie się 17 czerwca 2022 r. w godzinach 14.00–18.00. Zapraszamy na nasze boisko szkolne. Podczas pikniku zorganizowana zostanie loteria fantowa, w której każdy będzie mógł wziąć udział. Zaplanowano również liczne atrakcje dla najmłodszych uczestników. Czekamy na Was!

Samorząd Uczniowski

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź otrzymuje 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, uczeń otrzymuje 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), uczeń otrzymuje 0 punktów w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacja tematu wypowiedzi, elementy twórcze / elementy retoryczne oraz kompetencje literackie i kulturowe*.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, jest unieważniany.
7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwaga. Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.

Zadanie 19. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

Temat 1.

Z przyjacielem łatwiej pokonywać trudności. Napisz rozprawkę, w której rozważysz trafność tego stwierdzenia. W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego.

Uwagi.

- *Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów.*
- *Argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).*

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń: 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich; 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]. 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych. 3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu. 4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę; 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki [...]; 5) odróżnia przykład od argumentu; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;

	7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...].
--	--

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. - Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB - W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	- Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO - Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	- Pogłębiona argumentacja. - Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. - Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.

3 pkt	• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	• Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
1 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu

- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	- Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. - Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
 - czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.
- W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Przykładowe wypracowanie

Każdy człowiek zмага się w życiu z licznymi problemami. Często w takich chwilach ludzie potrzebują rady lub pomocy, więc najchętniej zwracają się do tych, na których mogą liczyć, czyli do zaprzyjaźnionych osób. Z przyjacielem z pewnością łatwiej pokonywać trudności. Postaram się tę tezę udowodnić w dalszej części mojej pracy.

Nie trzeba chyba nikogo przekonywać, że obecność przyjaciela ułatwia i umila nam przeżywanie ciężkich chwil. Dobrym przykładem literackim potwierdzającym moje słowa jest przyjaźń bohaterów „Kamieni na szaniec”, Alka Rudego i Zośki. Kiedy Jan Bytnar został aresztowany przez Gestapo i przeżywał ciężkie chwile, wiedział, że przyjaciele go nie opuszczą. I nie pomylił się. Alek i Zośka od razu przystąpili do planowania odbicia kolegi i chociaż nie od razu otrzymali na to zgodę, nie zrezygnowali ze swoich planów. W brawurowej akcji pod Arsenalem odbili przyjaciela z rąk wroga i otoczyli troskliwą opieką w ostatnich chwilach jego życia. Przyczynili się do tego, że Rudy umierał w otoczeniu przyjaciół, z którymi czuł się szczęśliwy. Ich obecność dawała Bytnarowi ukojenie w cierpieniu. Historia ta pokazuje, jak bardzo potrzebni są przyjaciele, szczególnie w trudnych chwilach.

Ponadto przyjaciele mogą utwierdzić nas w słuszności postępowania, kiedy mamy momenty wątplenia. Zośka, po śmierci Alka i Rudego, był bliski załamania. Ale od czegoś są przyjaciele? To dzięki nim, dzięki ich patriotycznej postawie, chłopak otrząsnął się i ponownie uwierzył, że walka za ojczyznę jest jego wielkim moralnym obowiązkiem. Jak się okazuje, postawa przyjaciół w trudnych chwilach życia może być dla nas drogowskazem.

Warto zauważyć, że przyjaźń umożliwia nam spojrzenie na nasze problemy i utrapienia z innej perspektywy. Przykładem jest historia Małego Księcia, bohatera powieści filozoficznej autorstwa Antoine’a de Saint-Exupéry’ego. Główny bohater utworu postanowił odbyć podróż w poszukiwaniu przyjaciela. Innym powodem tej wyprawy było zmęczenie spowodowane opieką nad Różą – Mały Książę chciał odpocząć od ciągłego zajmowania się kapryśnym kwiatem. Odwiedził siedem planet, z których ostatnią była Ziemia. To właśnie tutaj poznał Lisa i zaprzyjaźnił się z nim. Na Ziemi zobaczył też tysiące czerwonych róż, które wyglądały identycznie jak jego Róża. Jednak nowy przyjaciel Małego Księcia uświadomił mu, że kwiat, który rośnie na asteroidzie B-612, jest wyjątkowy, ponieważ to właśnie tę Różę złotowłosego chłopiec chronił przed wiatrem. To wokół niej wyrwał chwasty i w trosce o jej bezpieczeństwo wybijał gąsienice (z wyjątkiem dwóch, z których chciał mieć motyle). To wszystko sprawiło, że była jedyna w swoim rodzaju. Lis pomógł więc Małemu Księciu zrozumieć prawdziwą wartość jego relacji z Różą. Ta historia dowodzi, że przyjaciel może pomóc nam właściwie ocenić sytuację, w jakiej się znaleźliśmy, i uniknąć popełnienia nieodwracalnych błędów.

Jak ukazują przywołane przeze mnie przykłady, z przyjacielem łatwiej iść przez życie, ponieważ prawdziwy przyjaciel nigdy nie pozostawi nas bez pomocy. Ale przyjaźń uczy też odpowiedzialności za drugiego człowieka, przez co nas ubogaca. Jest więc pięknym uczuciem i wielką wartością.

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego; wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy retoryczne:** 5 pkt – pogłębiona argumentacja; argumenty zilustrowane trafnymi przykładami; argumentacja uporządkowana – uczeń zaczyna od *Kamieni na szaniec*, a następnie odwołuje się do *Małego Księcia*.
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie przywołanych utworów literackich; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

WYPRAWOWANIE O CHARAKTERZE TWÓRCZYM

Temat 2.

Napisz opowiadanie o spotkaniu z jednym z bohaterów wybranej lektury obowiązkowej. Wspólna przygoda skłoniła Cię do refleksji, że warto było przenieść się do świata przedstawionego tej lektury. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Uwagi.

- W opowiadaniu uwzględnione są następujące elementy: wspólna przygoda z bohaterem lektury obowiązkowej, refleksja, że warto było poznać świat przedstawiony tej lektury.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury obowiązkowej.

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.

II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń: 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich; 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]. 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych. 3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.	1. Elementy retoryki. Uczeń: 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] opowiadanie [...].

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. - Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB - W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	- Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO - Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 pkt	• Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	• Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	• Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
--------------	---

1 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Przykładowe wypracowanie

Odkąd pamiętam, nigdy nie miałam przyjaciela. Uważałam, że ze wszystkim dam sobie radę sama, a taki przyjaciel będzie mi tylko zawadzać. Tak myślałam, dopóki nie spotkałam pewnego chłopca, który odmienił moje życie i otworzył mi oczy na to, czego dotąd nie dostrzegałam.

Był wtedy letni wieczór. Jak co dzień siedziałam na hamaku i liczyłam gwiazdy rozświetlające ciemne niebo. Na moich kolanach spoczywał wtulony w mój bok Zazi – mały kot, którego przyniosła dzisiaj z podwórka moja młodsza siostra. Była to jedna z tych chwil, kiedy człowiek nie myśli o niczym, tylko zachwycą się światem. Ja podziwiałam niebo pełne gwiazd. Jedna z nich przykuła moją uwagę. Była to nietypowa gwiazda, ponieważ migotała raz na zielono, raz na różowo. Tymczasem wszystkie gwiazdy zliczone tego wieczoru przeze mnie dawały światło żółte albo niebiesko-zielone. Gdy przyglądałam się temu małemu migocącemu punkcikowi, zaczęłam powoli zasypiać. Ciepło otulające moje ciało było zbyt przyjemne, by mu się oprzeć, odpłynęłam więc w głęboki sen.

Gdy się obudziłam, zorientowałam, że nie jestem u siebie, na moim bawełnianym hamaku, lecz... na małej asteroidzie. „Co się stało?” – pomyślałam. Zaczęłam panikować, bałam się, że rodzice będą się o mnie martwić, będą mnie szukać, a może uznają, że umarłam...

Tę gonitwę myśli przerwał nagły uścisk mej dłoni. Obróciwszy się, ujrzałam małego chłopca. Był on drobnym blondynem o pięknych błyszczących niebieskich oczach. Nie wiedziałam dlaczego, ale miałam nieodparte wrażenie, że już go gdzieś kiedyś spotkałam. Przedstawił mi się jako Mały Książę. Wtedy już wiedziałam, dlaczego te wielkie oczy mnie do siebie przyciągały. Wzdrygnęłam się, nie rozumiałam, dlaczego i jak pojawił się na jego planecie, przecież to niemożliwe, abym przeniosła się do świata książki.

Chłopiec nie czekał na jakiegokolwiek moje pytania, od razu przeszedł do rzeczy i powiedział:

– Obserwowałam cię już od pewnego czasu, wydajesz się być całkiem samotna.

– Kim jesteś, żeby mnie o to pytać? – powiedziałam, udając, że nie rozpoznałam bohatera mojej ulubionej lektury. – Poza tym nie prosiłam cię o jakąkolwiek opinię.

Jednak słowa, które wypowiedział Mały Książę, roznieciły w moim sercu jakiś płomień. Wyrwałam rękę z uścisku chłopca i wstałam zirytowana.

– Poczekaj! Pozwól, że zabiorę cię w pewne miejsce, zaufaj mi! – powiedział chłopiec.

Spojrzałam na Małego Księcia z błyskiem w oku – byłam ciekawa, jaką niespodziankę przygotował, ale też bałam się tego, co mogę zobaczyć. Wiedziałam jednak, że w zasadzie nie mam wyboru.

– Niech ci będzie – powiedziałam pod nosem i ponownie chwyciłam jego dłoń. Nagle nad naszymi głowami zawisło stado wędrownych ptaków. Największy z gromadki przysiadł przy chłopcu, a ten, obejmując go za szyję, usiadł na nim. Nie wiem, w jaki sposób ja również znalazłam się przy boku Małego Księcia na ptasim grzbiecie. Zdążyłam tylko wyszeptać:

– Nie jestem pewna, czy to dobry pomysł.

– Po prostu nie puszczaj mnie – wykrzyknął chłopiec.

Lecieliśmy tak, mijając po drodze wiele innych asteroid. Na jednej siedział Król, a jego szata przykrywała całą małą planetę. Na kolejnej był pewien mężczyzna z dziwnym kapeluszem na głowie. Kolejno mineliśmy Pijaka, który – jak się okazało – pił, by zapomnieć, że pije. Potem Bankiera, który liczył gwiazdy tylko po to, żeby je posiadać. Następnie napotkaliśmy samotnego Latarnika, a potem Geografa.

Na ostatniej asteroidzie czekał na nas ktoś szczególny. Był to piękny biały lis, miał mądre oczy i bujną puszystą sierść. Gdy usiedliśmy obok niego, Mały Książę powiedział:

– To ona, mówiłem ci o niej...

Mówił mu o mnie? Siedziałam zszokowana i niepewna dalszego ciągu wydarzeń. Lis spojrzał mi głęboko w oczy i rzekł:

– Ja i Mały Książę dużo o tobie rozmawialiśmy, albowiem doskwiera ci samotność, ale boisz się poprosić o pomoc, bo chcesz udowodnić swoją samowystarczalność. Nie jest to dobre i wiesz o tym. Przyjaciel to nie przeszkoda, to ktoś, kto właśnie weźmie cię za rękę i wyciągnie z czarnej dziury, jaką jest samotność. Przyjaciel to ktoś, kto sprawi, że będziesz się uśmiechać, to ktoś, na kim możesz polegać. Nie bój się prosić o pomoc, to nic złego i zrozum, że nawet ty potrzebujesz takiej osoby. Niezależnie od tego, jak bardzo wypierasz tę prawdę.

Spuściłam wzrok, wiedziałam, że Lis ma rację. Wmawiałam sobie, że nikogo nie potrzebuję, bo pragnęłam pozbyć się uczucia samotności i tak wpadłam w błędne koło. A ponieważ nie chciałam też dać tego po sobie poznać, reagowałam agresją. W moich oczach zaczęły się zbierać łzy...

– Masz rację, Lisie, dziękuję – szepnęłam.

Lis spuścił głowę – także z wyrazem wdzięczności, a ja przytuliłam Małego Księcia i, dziękując mu za tę wspaniałą lekcję, czułam, że powoli powracam na mój stary dobry

hamak. Tym razem odmieniona i niebojąca się stawić czoła prawdzie. Na moich kolanach leżał spokojnie Zazi – a może to jego widziałam we śnie jako lisa?

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 punkty – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (opowiadanie twórcze); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (uczeń napisał opowiadanie o wspólnej przygodzie z bohaterem lektury obowiązkowej oraz wykazał się znajomością przywołanego utworu literackiego – *Mały Książę*); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy twórcze:** 5 punktów – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie opisu, charakterystyki postaci, określenie czasu i miejsca akcji, pojawia się zwrot akcji, dialog; twórcze wykorzystanie treści utworu *Mały Książę*.
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 punkty – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej (*Mały Książę*); poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenie liter**
 - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
 - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
 - rzadziej używanych (*h – H, f – F, L – F*)
 - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
 - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
- **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
 - oznaczania miękkości nad literami
 - kropek (*dż, ż, i, j*)
 - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- **błędy dotyczące podziału wyrazu**
- **utratę dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)

błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startować*.